

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

AZ E. M. K. E. brassó-, kis- és nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

A brassói és erzsébetvárosi kir. törvényszékek s ezekhez tartozó brassói, fogarasi, hosszufalusi és zernesti, dicső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszú-aszói, köhalmi, megyesi, nagy-sínki, segesvári és szent-ágotai kir. járásbírók hivatalos hirdetője.

MÉGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

SZERKESZTŐSÉG:

Brassó, Csergepiacz 148 sz., I. emelet, hol a szerkesztő naponként 4-5 óra között található.

Nagy-Küküllőmegyét érdeklő közlemények Horváth László társzerkesztőhöz Segesvárra, Kis-Küküllőmegyét érdeklő közlemények Gyöngyösi István társzerkesztőhöz Dicső-Szent-Mártonba küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

KIADÓ-HIVATAL

Alexi könyvnyomdája, Színház-utca 95. szám, hova az előfizetési és hirdetési díjak bérmentve küldendők.

Hirdetések és Nyílt-tér előre fizetendő.

ELŐFIZETÉSI ÁR

helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve: Egész évre 7 frt, félévre 3 frt 50 kr., negyedévre 1 frt 80 kr. Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:

4 hasábos gármond-sor vagy annak helye 5 kr. (1-10 sor 50 kr.) Nagyobb és többszöri hirdetéseknek kedvezmény. Minden egyes hirdetés után még külön 30 kr. bélyeg-díj fizetendő.

Nyílttéri közlemény sora 10 kr.

HIRDETÉSEK FELVÉTELÉNEK:

Brassóban a kiadóhivatalban. *Budapestre* n Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (János Dukes és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát *Bécsben*: Daube G. L. és társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukes M.; *Berlinben*: Rudolf Mosses *Frankfurtban*: Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.

Brassó, 1890. június 3.

(=) Mióta Bismarck herceg a politikai színterről teljesen visszavonult, folyton zárandokolnak hozzá Friedrichsruheba a legkülönbözőbb — többnyire francia és orosz — lapok munkatársai, hogy őt meginterviewolják; s csaknem minden héten napvilágot lát a volt vaskanczellárnak egy újabb, többé-kevésbé terjedelmes és érdekes nyilatkozata.

Legújabbban a párisi „Petit Journal” egyik munkatársa kereste föl Bismarckot Friedrichsruhei magányában s beszélgetésük tartalmát igen vonzóan és érdekesen közli lapjában. Mivel Bismarck ezen nyilatkozata nemcsak a német birodalom belviszonyait világítja meg, hanem egész Európa legfontosabb kérdéseire is kiterjeszkedik: mi is kedves kötelességet véltünk teljesíteni olvasóinkkal szemben, midőn ezen nyilatkozatról megemlékezünk, illetőleg annak rövid tartalmát a „Pesti Napló” nyomán közöljük.

„Negyven éven át — így szölte Bismarck — azzal töltöttem időmet, hogy egy vidéki nemesember életmódjáról leszokjam. Most tehát nehezen esik újra földművesnek lennem. A politika fogva tartott s nem ereszt szabadon. Berlinből való elutazásom óta minden politikai levelezést feladtam. Időmet az erdőben való sétálással ölöm meg.” Majd így folytatta Bismarck: „Nem haragszom fiatal uramra, — az emberek boldog-ágit akarja s ez az ő korában természetes. Én kevesebbet hiszek az eszmében s azt mondtam neki, hogy nem szokatlan, hogy egy magamfajta mentor nem tetszik neki. Egy munkában öregedett ló s egy fiatal verseny-paripa rossz fogatot képez. Politikát nem csinálnak mint vegyi kísérletet, mert emberek szepelnek benne. Kívánom, hogy a kísérletek sikerüljenek. Én a császárral szemben oly apa helyzetében vagyok, kit saját fia bántalmazott s ki daczára ennek így szól: Akárhogy áll a dolog, — mégis erős egy gyermek! Midőn fiatalabb voltam, mindenüvé kísértem királyomat, a mi lehetővé tette nekem, hogy minden befolyás ellen harcoljak. Most öreg vagyok s nem kísérhetek egy uralkodót, ki oly nagy utazásokra indul. Ezért oly tanácsadók, kik közelebb voltak hozzá, bizalmát

megnyerték, még pedig az én káromra. A császár igen fogékony.

Ha oly eszméket fejtenek ki előtte, melyek alattvalói boldogítását szerinte előmozdítanak, ég a vágytól, hogy azokat keresztülvihesse. Jó benyomást tesz reám, ha egy fejedelem közvetlenül kíván uralkodni, de ha engemet már megunt, miért nem közölte ezt velem előbb. Találtam volna módot számára, hogy ezt megtehesse? Vigasztal az, hogy a korona erős Németországban. 1862 óta munkálkodtam azon, hogy azt minél hatalmasabbá tegyem, hogy közvetlen és független tevékenységgel birjon. Ön a köztársaság live, de meg fogja érteni, hogy monarchikus államban ez a szervezet a legjobb. Én nem vagyok ellensége sem a parlamenti ellenőrzésnek, sem a sajtónak. E felügyelet szükséges, mert ez sok szabálytalanságnak elejét veszi. De a szerepeket elcserélni nem szabad. Kell, hogy a király saját ügyeinek ura legyen. A császárnak a dicsőséget még meg kell szereznie, nekem pedig a magamét megvédenem, s én megóvom azt. Fel kellett magamat áldoznom hirnevem érdekében, de megbélyegezni nem engedem.

Ha az ember oly soká volt miniszter, sok ellenséget szerez. Németországban itéltek meg legkeményebben, a francia sajtó nyugodt és méltányos volt, köszönettel veszem. A pártok felélegzenek és boldogok, hogy tőlem nincs már mit félniük. A centrum nem haragszik, bár rosszabbtól tart. Utódomat: Caprivit nagyobbra becsülöm, mint bárki mást, jó tábornok, sőt legjobb a mieink közül. Kár, hogy a politikába avatkozott. Különben az általam csinált politikán nem sokat változtathat. A katonai hitelnél ugyanazon okokkal, ugyanazokkal a szavakkal élt, mint én. A külpolitikán változtatni lehetetlen. A kerékvágás oly mély, hogy az államszeker kerekét abból kihuzni bajos dolog lenne. Európa helyzete kitűnő, nincs felhő, nincs egy fekete pont a láthatáron, csak a béke. A németek tudják, hogy én minden áron a béke megtartására törekedtem.

Egyébiránt modern nemzeteket akarunk ellenére háboruba sodorni nem lehet. Egy konfliktus veszélyei oly nagyok, hogy támadni

nem mer senki. Németország soha sem fogja megtámadni Franciaországot. A katonai intézkedés, mely minden polgárból katonát nevel, a legnagyobb biztosíték arra nézve. Addig, míg a fegyverkezés elleni ellenszenv gyengébb, mint minden más érzelm és érdek, a leszerelésről beszélni nem lehet.

1875-ben a francziák azt hitték, hogy háboru fenyegeti őket, de én mindent elkövettem, hogy azt megakadályozzam. Gortsakov hasznát húzott belőle, a mennyiben azt hitette el a világgal, hogy Oroszország mentette meg a helyzetet. Azt mondtam akkor, hogy menjen Párisba, állítsa meg magát egy szobrot, tétesen annak hátára két szárnyat és bengáli fényvel árasztza el. Beszéltem erről II. Sándor czárral, a ki így válaszolt: Ne törődjék vele, Gortsakov hű ember. Miért volnának öök Oroszország iránt hálára kötelezve? Politikában nincs semmi keresete az érzelmeknek.

Bismarck ismétlé: nekünk nem kell több. Németországnak nincs szüksége sem a három millió hollandira, sem a balti, sem a lengyel tartományokra, sem egyébre. Elleneztem Schleswig egy részének elfoglalását, a hol 150,000 dán lakik. Ugy kényszerítették rá. 1867-ben írt hozzám a württembergi király, hogy konfliktus esetén nehezére esnék a szövetségi szerződést megtartani és nem bírná magát megvédeni a Straszbürg felől jövő támadás ellen. Metzet a hadsereg kívánta, most jól laktunk és azt, a mink van, semmiféle esélynek kitenni nem akarjuk. Vannak, kik azzal vádolnak, hogy Ausztriát szétdarabolni és az ottani 9-10 millió németet tőle elvenni szándékozom. Ez döreség, különben is két főváros, minő Bécs és Berlin, egy és ugyanazon birodalomban meg nem állhat. A balkáni események Németországot nem érintik, hanem csak Oroszországot, Ausztriát, Olasz- és Angolországot. Mi az Ausztria-Magyarországgal kötött szerződésben kikötöttük, hogy azzal mi nem törődünk. A Karolinák és Samoa-kérdésben kifejti Bismarck, hogy minden összetűzést kerülni akart.

A szociális kérdésre vonatkozólag úgy nyilatkozott, hogy ő nem hiszi, hogy az emberiiséget sorsával megelégedetté bírni valaki tenni. A szociálistáknak tehetséges vezérek vannak,

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

Soha többé.

Irta: Tutsek Anna.

(A „Brassó” eredeti tárczája.)

(Vége.)

István leül szembe vele, felkönyököl az asztalra s többet egy szót sem szól.

— De ezzel már végeztünk régen, — folytatja az asszony. Minek újra kezdeni? A világ engem ítél el, de az Isten a szívekben olvas. A miért most jöttem, az egy nagy kérdés hozzád. Azt kérem, a mihez jogom van, a mi az enyém, a mi nélkül élni nem tudok!

Nyugtalanul néz körül a szobában, de nem találja, a mit keres. Kérdőleg tekint Istvánra, de ez nem mozdul és nem felel.

— László végre alkalmazást kapott egy kereskedelmi hajónál, mely a jövő héten indul, — folytatja ismét az asszony. Sorsunk biztosítva van, s eltávozzunk oly messze, idegen ég alá, hol nem ismer senki. István, a válpörnek vége van rég. Lászlóval megesküdünk s a törvény nekem ítélte a gyermeket. Leányomért jöttem, István!

István fölemeli fejét, s oly vad tekinteteket vet az asszonyra, hogy az megreng. De azért szilárdan folytatja:

— Hogy eddig nem jöttem érte, azt tudhatod, miért? Nem akartam a nyomornak kitenni, a szegénységnek, nélkülözésnek. Pedig azt hittem néha, a szívem megszakad utána e hosszú idő alatt. De erős voltam és nem szóltam semmit. Akkor sirtam, mikor László nem látott, s imádkoztam érte a Boldogasszonyhoz mindig. De most végre magammal vihetem. Hol van a kis lányom, István? Még ma este tovább akarunk utazni s nekem sietnem kell. De hát szólj már, ne nézz úgy rám és ne vonakodj!

István most sem felel s az asszony mind nyugtalanabban folytatja:

— Nekem jogom van hozzá, a törvény nevében — s hidd meg neked is jobb lesz, ha minden eltűnik környezetéből, mi a multa emlékeztet. Hiszen az oly régen is volt... Az Isten nem egy másnak teremtett és szétmentünk s annyi. Add ide a kis leányomat, aztán hagyj békével elmenni... Oh Istenem, de hát felelj! Hát nem látod, hogy megöl a türelmetlenség? Oly hosszú utat tettünk, csupán miatta, oly rég nem láttam az én drágámat s te még azt sem akard megmondani: hogy van? Mit csinál?

Megnőtt-e, mióta nem láttam? Emlékszik e még reám? vagy elszokott már tőle: engemet szeretni? Pedig én jó anyja voltam mindig. Ott állott a kicsi ágya a szögletben az enyém mellett. Hová lett?

— Most már elég! — kiáltott István, s öklével olyat ütött az asztalra, hogy az ingadozni kezdett. Azt hitte, mindjárt megfulad. Felugrott s kitárta az udvarra nyíló ajtót. A betuduló szélroham lobogtatni kezdte a gyertya lángját. Megmozdult az elszakadt függöny is az ablakon, mintha egy láthatatlan kéz mozdítaná s a falon mint sötét szellemek táncoltak az árnyak.

Az asszony fölegyenesedik s bátran áll vele szemközt.

— Ne kényszeríts a végsőre — kiált hangosan. Add ki a gyermeket! A törvényhez fogok menni, hogy tegyen igazságot!

— A törvényhez? Hahaha! És nem szánád tőlem elvenni ezt a gyermeket? Nos hát, nem kell a törvényhez menned. Igazságot tett már közöttünk az Isten!

Előre megy s kinyitja a másik szoba ajtaját...

A kiözlő gyertyaláng megvilágítja a két sötét, megtört alakot.

mint pl. Liebknecht, de rendszerük chimerikus. A részükre megadott engedményekkel nem fognak megelégedni, azok csak növelni fogják számukat. Soha sem tartottam a francziákat könnyelmű társaknak. Tudom, hogy a francziák néhány év óta sokban nagy haladást tettek. A francia hadsereg ma ötször oly erős, mint 1870-ben. Remélem, hogy köztünk és a francziák között a hadisten döntésére semmi sem fog bízni. Bismarck elismeréssel emlékezett vissza Thiersre. Azt mondá továbbá, tisztelettel adózik Freycinet iránt, kinek intézkedései minden katonát bámulatba ejtettek, ép úgy Constans erélye iránt. Azt is hiszi, hogy a francia nép zöme őszintén óhajtja a békét. A veszély csak ott van, hogy a kisebbségek magukkal ragadják a többséget. Bismarck felemlíté azután, hogy soha sem ismert vitézebb uralkodókat, mint I. Vilmost és III. Frigyes. I. Vilmos annyira szerette a veszélyt, hogy a merényletek miatt sem gerjedt haragra. Nobiling merénylete után így szólt a császár: „Ez az ügyetlen Nobiling okosabb volt, mint orvosaim; ő tudta, hogy egészségemnek egy érvágás a legjobb.” III. Frigyes a legszeretettelőbb, legudvariasabb és legnagyobb ember volt; teljes egyetértésben éltem vele. Bismarck azzal végzé fejtegetését, hogy ha alkalom kínálkozik és mandátumot vállal, nem fogja utódának helyzetét megnehezíteni, hanem annak eszméit támogatni.

Uj belügyminiszteriumi államtitkár.

Szalavszky Gyula nyitramegyei főispán belügyminiszteriumi államtitkárrá neveztetett ki s a hivatalos esküt május hó 31-én tette le Szapáry Gyula gróf miniszterelnök kezeibe. Állását f. hó 9-én fogja elfoglalni.

Brassó megye főispánjává — mint teljesen megbízható forrásból értesülünk — **Maurer Mihály, cs. és kir. kamarás, a szász-hermányi kerület képviselője fog a legközelebbi napokban kineveztetni.**

Ezen hírt úgy városunk, mint megyénk közönsége — nemzetiség- és valláskülönbség nélkül — őszinte örömmel fogadja; egyrészt, mert oly férfit nyerünk benne, kit mi mindannyian mint széles látókörű, nemes gondolkodású és igazságos embert ismerünk és ki viszont bennünket, viszonyainkat és körülményeinket, óhajainkat és vágyainkat szintén ismeri; másrészt általános az öröm, mert ismerjük leendő főispánunk politikai meggyőződését és reméljük, hogy ő azon uton fog haladni, melyet elődje, gr. Betlen András oly szerencsésen inaugurált.

Maurer Mihály kineveztetése után képviselői állásáról le fog mondani s a szász-hermányi kerület választói — mint halljuk — gr. Bethlen András földmíveléstügyi minisztert szándékoznak képviselőjükül felkérni.

A brassói magyar dalárda a Székely Nemzeti Muzéumért.

Ailg indult meg a mozgalom a Székely Nemzeti Muzéum állandó csarnokának létesítése ügyében s már is tettekben nyilvánul a nemes ügyért való általános lelkesedés.

Sepsi-Szent-György polgárainak színe-java Potsa József főispánnal élükön május 28-án egy értekezletet tartott, melyen elhatározták, hogy a brassói magyar dalárdát fölkéri, hogy Sepsi-Szent-Györgyön f. hó 14-én a Székely Nemzeti Muzéum csarnoka javára egy hangversenyt rendezzen.

Az értekezlet ez ügyben dalárdánkhoz a következő felszólítást intézte:

Tekintetes Dalárdai Elnökség!

Sepsi-Szent-György város intelligens közönségének s illetőleg hazafias polgárságának szám szerint 48—60 tagból álló értekezlete mai napon a megyeház nagytermében összegyűlvén, miután értekezleti elnök az összejövetel célját: nevezetesen a sok viszontagság között, számtalan akadály ellenében a magyar állam ama végvárában három évtizeden át kultur-missziót teljesített brassói magyar dalárda részéről, a Székely Nemzeti Muzéum csarnoka javára, általunk való felkérés következtében tartandó dalestély tárgyában előadta, a jelen voltak mindnyájan nagy örömmel és lelkesedéssel fogadták az eszmét; s az egyhangulag hozott határozat következtében bennünket azzal bíztak meg, hogy mintegy a város közönsége nevében fejezzük ki a tekintetes Elnökség előtt amaz óhajunkat, hogy a már egy ízben itt nálunk s ezenkívül több helyen fényes sikerrel működött és az országos dalárversenyről kettős babérral hazatért brassói magyar dalárda — mely a mi székely vérkonaink és magyar testvéreink műgyesülete — június hó 14-én közönségünket egy dalestély élvezetében szíveskedjék részesíteni; e végből Önöket kellőleg hívjuk meg és biztosítjuk, hogy örömmel s tőlünk kitelhető vendégszeretettel fogadjuk és a jelzett jótékony cél szempontjából erkölcsi és más támogatásban részesítendjük.

Midőn emez értekezleti határozatot van szerencsénk a Tekintetes Elnökség útján a t. dalárda becses tudomására hozni, egyszersmind tájékoztatásul szükségesnek tartjuk azt is fölemlíteni, hogy az értekezlet alólírt elnök ellenőrzése mellett működő négy bizottságot küldött ki, még pedig: fogadó-, elszállásoló teremrendező- és estélyrendező bizottságot.

Ezeknél fogva tisztelettel kérjük a t. dalárdai Elnökséget, hogy abban az esetben, ha meghívásunkat elfogadni szíveskednek, a négy bizottság köréhez s általában a végrehajtásra tartozó mindennemű közölni valójukat alólírt értekezleti jegyzőhöz szíveskedjenek intézni, a ki az egyes bizottságok elnökeivel érintkezésben lévén, kötelességének tartandja az önk megállapodásait és óhajait velök tudatni.

Maradunk

Sepsi-Szentgyörgyön, 1890 május 28-án
hazafias üdvözléssel:

Potsa József,
megyei főispán,
mint értekezleti elnök.

Benke István,
kollag. r. tanár,
mint értekezleti jegyző.

A brassói magyar dalárda május 31-én tartott közgyűlésében ezen felszólítás alapján egyhangulag elhatározta, hogy azt elfogadja és a hangversenyt a jelzett időben meg fogja tartani, miről a sepsi-szentgyörgyiek a következő levélben értesítette:

Méltóságos Főispán ur!

Nagyérdemű Értekezlet!

Örömmel olvastuk ama hazafias felhívást, mely a székely nemzeti muzeum csarnokának építése tárgyában, a három székely vármegye vezér tisztviselőinek aláírásával, a napokban a hirlapokban megjelent. Nemcsak, a székely nemzeti büszkeséghez illőnek tartjuk eme mozgalmat, mely önségely útján épít templomot a kegyeletnek s hiszszük és óhatjuk is, hogy a nemes törekvést méltó siker koronázza.

Ugyanazért hazafias örömmel vettük a Méltóságod elnöklete alatt f. évi május 28-án tartott értekezlet becses meghívását, melyben azon óhajtás van kifejezve, hogy a brassói magyar dalárda az építendő muzeumi csarnok javára f. június hó 14-én Sepsi-Szt.-György városában egy hangversenyt rendezzen. Egyesületünk mindig kedves kötelességének tartotta, hogy az ideális cél mellett, mely őt a szépnak keresésére ösztönzi, humánus érdekeknek is tegyen szolgálatot. Ez elvhez ragaszkodva, f. évi május 31-én tartott közgyűlésében egyhangulag elhatározta, hogy a meghívást szíves készséggel elfogadja, s a jelzett célra f. hó 14-én Sepsi-Szent-Györgyön dalestélyt rendez. Szívesen megyünk a kedves szomszéd székely város nemes polgársága körébe, hogy a dal varázsa alatt a rokoni köteléket szorosabbra fűzzük s hogy — bár csekély részben is — lerójuk a hazafias ügy iránt ama kötelességet, melylyel annak valamennyien tartozunk.

A dalestély műsorát tisztelettel csatoljuk s a továbbiakra nézve kérjük részünkről az összekötést egyesületünk alulírt elnökével fentartani.

Melyek után nagyrabecsülésünk kifejezése mellett maradtunk.

A „brassói magyardalárda“ nevében:

A Méltóságos Főispán ur és Nagyérdemű Értekezlet kész szolgálai:

Killyéni Endre,
elnök.

Spaller József,
h. titkár.

Részünkről örömmel és megelégedéssel vesszünk tudomást ezen mozgalomról s annak úgy művészi, mint anyagi szempontból teljes sikert kívánunk. Együttal reméljük, hogy városunk magyar intelligenciája közül minél számosabban fogják dalárdánkat ez alkalommal Sepsi-Szentgyörgyre elkísérni.

Zelenka Pál püspök székfoglaló beszédje.

Minthogy a tiszakerületi ág. ev. új püspök programbeszéde, mely teljesen megvilágítja jövő működésének irányát és minden kétséget kizáró módon feltünteti annak vezérelveit, rendkívüli fontossága; s mivel ezen beszédről lapjaink majdnem kivétel nélkül oly kivonatokat közöltek, melyek helylyel-közzel egészen hamis magyarázatot engedtek meg: nem mulaszthatjuk el, hogy utólag — miután a beszéd teljes és hiteles szövege rendelkezésünkre áll — azt a maga egészében ne közöljük.

Ime a püspök beszéde:

„Tisztelt közgyűlés!

Megalázódva az Ur hatalma — meghajolva az egyházkerület többségének akarata előtt, az Ur sz. oltára mellett, oltári szentség vételével, eskütelletel, földi áldással, égi áldás fohászával elfogadott superintendensi állásban most, elfoglalom az Ursz. segedelme hívásával a társelnöki széket.

Teszem azt imádatos hálával Isten, a mi mennyei sz. Atyánk iránt, ki engem gyarló gyermekét, az egyszerű munkást, apostoltársak élére apostolul rendelt kegyelmesen. Teszem azt imádatos könyörgéssel Uram, Megváltóm, Üdvözítőmhöz, hogy engem méltatlan szolgáját, ama jó pásztor követésére, egy hű pásztor életáldozatának a pásztorok sorában bemutatására Ő képesítsen. Teszem ezt imádatos fohással az Ur sz. lelkéhez, hogy ő legyen felvilágosító, erősítő, bátorító, vigasztaló isteni erővé bennem, mikor az égi igazságot keresni, a hit és lelkiismeretbeli szabadságot megóvni, az egyház- és testvérszeretetet ápolni, a valláserkölcsei, egyházi és állami törvények előtt meghódolva, egyházunkat s negyedfél század óta védett, fenntartott, fejlesztett ama jó szellemét egyházunknak, hűen követni igyekszem.

Hitem, hálám, fohászom e magaslatáról kegyeletes emlékezettel tekintek imént szülőhelyem Nógrád-ő

És ott fent a ravatalon, csendesen mosolyogva alszik tovább a kis halott, mintha nem is tudna semmit a küzdelemről, melyet azok vívnak, kiket itt lent hagyott . . .

De mégis. Hideg fehér két kezét mintha áldólag tenné a szegény, fáradt asszony fejére, ki eszméletlenül borult föléje, s másik kezével pedig békítőleg mutatna fel oda, hol az örök irgalmat és bocsánatot osztogatják.

István összefont karokkal áll a koporsó lábánál. Némán szemléli azt a nyomorult vonagló asszonyt; ki e perczen minden vétségeért százszorosan bűnhődött.

Lelkében feltámadt a mult emléke s egy pillanatig őrült vágyat érzett: összetörni mindent magukörül. Szerette volna felkapni az egyik karos gyertyatartót s azzal sujtani le arra az asszonyra s aztán kifutni az égő gyertyával a sötét éjszakába fölkeresni azt a másikat, ki feldulta életét s égő bosszuszomját, kinos fájdalmát vérben, lángban hűteni . . . Vére forni kezdett s odalépett az asszonyhoz, hogy felrántsa térdéről s ellökje a koporsótól, hol nem volt joga térdelni . . .

De tekintete ráesett az alvó gyermekre: szeme elkáprázott, úgy tetszett neki mintha az megmozdulna s leszállva a koporsóból, oda állana eléje. Nagy gyermekszemeiben mintha néma kérelem volna, ajkai

mosolyában mintha mennyország volna, s kiterjesztett kezeivel békét és bocsánatot osztana.

Káprázat volt. A gyermek aludt s viaszszárga kis arcán a halál nyugalma ült.

István közelébb hajolt. Szemét egy köny nedvesítette meg. Lehajtotta fejét s oda térdelt a koporsó másik oldalához.

Az asszony megrettenve egyenesedett fel s Istvánra nézett. Félt. Azok az égető férfi-könyek mintha az ő lelkére hullottak volna s felébresztették benne a mardosó önvádat.

— Ölj meg! — kiáltá odavetve magát eléje. Gyermekünk, szegény kis leánykánk! Oh István . . . István . . .

István csendesen hajlott le az asszonyhoz. Mintha annak a halott gyermeknek az intése ismét fölébresztette volna szívében a jobb, nemesebb érzéseket. Bosszu . . . bosszu. Élvezetet nyújt az? Mit is ér már vele; hisz ugyis mindennek vége.

— Nincs isten, a ki meg nem történtté tehetné a multat! mormogá.

— Menj, — mondá aztán hallhatóan az asszonyhoz. — Utoljára találkoztunk, utoljára könyeztünk együtt — oly hosszú idő óta . . . Menj békével — nem látjuk egymást többé.

S kinyitva előtte az ajtót, hosszan nézett utána, a mig eltűnt a sötét éjszakába.

Arézóra, szülőim földi nyughelyére Vanyarczra, áldó emlékezettel a jó atya példaadása, áldozatára, a jó anya munkája fohásza, áldására, azon superintendensi házra, honnan engem dicsőült Székács bocsátott ki lángelke lehellelével a lelkészi pályára, oltári áldással a családi életbe. Hálás indulattal gondolok imént a budapesti magyar egyházra, melynek, az akkori felügyelővel most bányakerületi felügyelő ő excellenciájával élén, kitűnő jóakarata, engem kezdőt, ki tudott, ideálom a theol. tanárságról lemondás után: sorsommal a lelkészi pályával békíteni — és az irsa¹ egyházra, hol rövid, de szép időt engedett átélnem az Ur. Hálám mély és együtt kimagasló ezen egyház iránt, hol éltem javát immár eltöltve, örömmel munkálkodtam e gazdag talajon mindig, egyház- és testvérszeretet, egyetértő munkásság és lelkes áldozatkészség tejjel-mézzel folyó e Kánaán-földén siker és elismerés jutott boldog osztályrészemül. Kegyeletes elismeréssel gondolok lelkészi elődöm, dicsőült Máday szellemmagaságára, fájó, de áldó emlékezettel dicsőült superintendes elődöm, hű szolgálattevében, mes-terem, különben nemes barátom, jóltevőm — a nagy Czékusra.

Hitem, hálám, fohászom e magaslatán teljes nagyságában elterül a munkatér előtt. Kötelességek hosszú sora, nehéz felelősség láncolatatos egymásutánjával vonulnak el meghatott lelkem előtt. Csüggedés és bátorság, gyengeség és hitteljes erő vívnak imént lelkemben erős harczt. „Lelkes szolgálattevé” égből földre hangzó e parancs a jelszó. Megtagadva önma-gát, követni az egyetlen győzelmi jelt, a Krisztus keresztjét, — elnémitva vágyait, kedvencez eszméit, követni a közegház szellemét, végrehajtani annak határozatait, — egymás terheit hordván készséggel, életáldozattal szolgálni az egyházban az Urat, ily módon töltvén be az apostol szerint a Krisztus törvényét, — hűséggel az egyház iránt, szeretettel munkálni polgártársak sorában a haza igaz javán közre, — s mindezekről magasb fokon kimagasló példát adni be-felé és kifelé: ebben összegezhető szerintem egy su-perintendes nehéz hivatása.

Meggyőződésemmek ezekben történt kinyilatkoz-tatásával, felmentve érezhetném magamat irányelveim részletezésétől. 24 év óta ismer engem, vezérelveim, nézeteim nyilvánítására bő alkalmat nyújtott nekem a tisztelt kerület s volt mindig bátorságom azok őszintén előadására, még akkor is, mikor azok a közhangulattal, egyszer-másszor a többség meggyőző-désével ellentétben állottak.

És én még sem állapodhatom meg itten. Sok-oldalu kényszernek hatása alatt kell folytatva nyilat-koznom. Kérek tehát kegyes meghallgatást.

Egyházunk tengerszíkánál erősebb alapot nyert a sz. evangéliomban; isteni sz. forrást, a keresztyéni igaz tanok összességének egyetlen kutfeje gyanánt. Ezen az alapon állok én rendületlenül. Vallom és hirdetem, hogy egyedül abban nyilatkozik Isten ha-talma minden hívő üdvösségére (Róm. 1, 16.) és ha-angyal hirdetne mást, átok. (Gal. 1., 8. 9.)

(Folytatása következik.)

NAPIHIREK.

Lapunk legközelebbi száma a csütörtökre eső ünnep miatt szombaton, folyó hó 7-én fog megjelenni.

A Székely Nemzeti Muzem számára építendő csarnok javára a kiküldött bizottság a gyűjtéseket már megindította és a „Brassó” szerkesztőségének is küldött egy gyűjtő-ívet. Mi tehát felszólítjuk t. olva-sóinkat, kik között — úgy tudjuk — nem egy szé-kelyföldi van, hogy ezen nemes célra szíveskedjenek minél számosabban adakozni. A gyűjtő-iv szerkesztő-ségünkben fekszik s az aláírásokat lapunkban nyilvánosan fogjuk nyugtázni.

Az iparos ifjak egyletének majálisa. Vig zene-szó mellett vonult ki vasárnap délben iparos ifjaink kis serege Koródi Mihály és Adler Lipót elnökök vezetésével a városból. A „Pap kutja”-hoz érve, csakhamar tánczra perdült a mindkét nembeli ifjuság és fesztelen jókedv, kedélyes mulatság mellett tűnt tova a délután s észre sem akarták venni azt a kis esőt, mely meglátogatta a mulatozókat. Jól esett látni a munka embereit, miként izzadnak a porondon lejtett keringők és csárdások közben s azt az igazi nemes társulati szellemet, mely a mulatság alatt uralkodott. A jókedv még akkor sem szűnt meg, mikor a városi zenekar este abbahagyta a muzsiká-lást, hogy hazajöjjön a zenestélyre; a rendezőség ugyanis készletben tartott egy cigány zenekart s ennek ropogos nótái mellett rugták aztán ifjaink

addig míg az est szányaival betakarta a „táncztermet.” Hazaérkezve a városba, az elnökség megvendégelte a rendezőbizottságot, mely alkalommal több igen sikerült felköszöntő mondatott s kedélyes poharozás szétmentek ifjaink, hogy hétfőn ujult erővel fogjanak a munkához, mely mellett édesen fognak vissza emlé-kezni az eléggé látogatott és szép majálisra.

Haláleset. Sallak István, a nagyenyedi fegy-intézet igazgatója, május 31-én reggel hirtelen elhalt. Az elhunyt, ki kiváló szakember hírében állott, öz-vegyet és tíz gyermeket hagyott hátra. Halála Nagy-Enyeden általános részvétet keltett. Béke poraira!

Nessler Viktor zeneszerző május 28-án Strass-burgban meghalt. Művei közül legismertebbek „Der Rattenfänger von Hameln” és „Der Trompeter von Säckingen” című operái, melyek egész Európának csaknem minden szinpadján nagy hatással adtak elő.

Nem lesz opera. Annak idején megemlékeztünk volt arról a szenzációs hírről, hogy a m. kir. opera tagjainak java-része június közepén Kolozsvárra rándul vendégszereplésre, ha a kirándulás költségei aláírások utján biztosíthatnak. A kolozsvári közönség kitett magáért s az aláírások örvendetesen szaporodtak. Most egyszerre csak az a hír terjedt el, hogy még sem lesz opera, mert a m. kir. opera főrendezője, ki a tárgyalásokat a kolozsvári színház igazgatójával vezette, az egész tervről nem szótolt semmit az opera intendnsának, ki most nem hajlandó a vállalatához beleegyezését megadni. A mint hírlík, a vendégjáték ügye felterjesztetett a belügyminiszterhez; de vajjon onnan jött-e már határozat: arról egyelőre hallgat a krónika s így a kolozsvári közönség máig is kérdi: jön-e az opera vagy nem?

Magyar lövészek Berlinben. A budapesti lövész-egylet választmánya elhatározta, hogy a Berlinben július 6-ától 13-ig rendezendő lövész-ünnepélyeken testületileg részt fog venni. Most az összes hazai lövészegyletekhez lelkes hangú felhívást intéz, mely-ben csatlakozásra szólítja fel őket. A kirándulás élén 25 tagu bizottság áll. Budapestről július 3-án indul-nak, Berlinbe július 4-én érkeznek, a hol mindenki tetszés szerinti ideig tartózkodhatik. A rendező bizott-ság mindent elkövet, hogy ott ama nagyszabású ün-nepélyeken Magyarország méltóan legyen képviselve, mert szem előtt kívánja tartani azt a körülményt, hogy magyar polgári egyletek most először látogatják meg hatalmas német szövetségeseinket. Az ün-nepélyek rendkívül fényeseknek ígérkeznek. Maga Berlin városa 40.000 márkát érő diszajándékokat ajánlott fel. A lövészünnepélyt illető minden felvilá-gosítással a rendező bizottság szolgál, melynek élén Erczhegyi Ferencz főlövész-mester, Havas Sándor és Szávostz Alfonz helyettes főlövész-mesterek buzgó-lkodnak.

Irodalomtörténeti társaság van alakulóban Buda-pestben. Beöthy Zsolt meghívása folytán május 31-én délután körülbelül ötven művelője és barátja a magyar történelemnek és irodalomnak gyűlt össze az Akadémia egyik termében, kik egy irodalomtör-téneti társaság alakítását elvben kimondották. Az értekezleten Kerékgyártó Árpád egyetemi tanár elnökolt; Beöthy Zsolt hosszabb beszédben kifejt-te egy ily társaság szükségességét; majd Bá-nóczi az alapszabály-tervezetet olvasta fel, melynek értelmében a társaság céljait egy folyóirat, tudomá-nyos művek kiadása, irodalomtörténeti monographiák és felolvasások rendezése által szándékozik elérni. Végül egy tiztagu bizottság küldetett ki, hogy az ősszel megtartandó alakuló közgyűlésnek részletes ajánlatokat tegyen.

Rablótámadás. A temesvári vásártéren május 30-án éjjel az országos vásár alkalmával egy hat tagból álló rablóbanda iszonyu vérengzést követett el. A rablóknak az idő nagyon kedvezett, a mennyiben koromsötét volt az éj az esős időjárás miatt. Éjfél után 1 órakor, midőn az eső zuhogva szakadt, a hat fegyveres rabló egyszerre a marhák közé ütött. A zajra felriadtak a béresesek és hajcsárok s iszonyu harez fejlődött ki, melyben a rablók voltak a győz-tesek. A rablók fegyvert, kést és dorongokat haszná-ltak, melyekkel a hajcsárokat megölték, egy bérest agyonverték és öt más embert halálra vertek, kiknek állapotuk reménytelen. Az iszonyu dulakodásra több felőlről siettek a helyszínére, mit a rablók észrevettek s anélkül, hogy egy szűrőn kívül mást is elraboltak volna, a sötétben eltűntek. A rendőrségnek azon-ban sikerült a tettesek közül kettőt már kézre kerí-teni Bocz Laci és Száva Gíroai vándor cigá-nyok személyében, kiket már át is adtak a törvény-széknek; a csendőrség pedig a banda többi tagjait üldözi s már nyomukban is van.

A legcélszerűbb utazási jegyek oly utazásokra, melyek oda és vissza történnék, a csoportosítható menetjegy-füzetek, melyekkel a visszautazás ugyan-azon vagy pedig más vonalon is történhet, mint a melyen az odautazás történt, s az utazó az utirányt kénye — kedve szerint maga választhatja. A jegyek érvényessége oda és vissza 2000 kilométer távolságig 45 nap, 2000 klmteren tul 60 nap, mely időközben az utazás bárhol és bármily időre félbeszakítható. — E jegyekkel gyorsvonatok is használhatók. 4—10 éves gyermekek féljeggyel utazhatnak. Ezen jegyfüzetek, egész éven át az osztrák-magyar, német, román, svájci, németalföldi, belgiai és a skandináviai leg-több vasutra adnak ki és megrendelhetők szemé-lyesen vagy egyszerű levél által, a brassói város menetjegy-irodában (klastrom-utca 10. sz.)

A hol étvágyhiány, rossz szájiz, iszapos nyelv bőfőgés, s a gyomor tájékán nyomás által jelentkez-nek az emésztési zavarok (székrekedés), a gyógy-szertárakban 70 kr-ért kapható valódi, Brandt Ri-hardt gyógyszerész-féle svájci labdacok haszná-lata, azonnal javulást eszközöl.

A „Noa” nyaralóhelyen az „Eliseum” vendéglő-kert megnyitott. Ugyanott kapható városi árak mellett ebéd bérletben vagy étlap szerint; hideg étkek nagy választékban, kitűnő ujjbor, ó- és vörösbork, palacszkör.

Továbbá egy jól berendezett tekepálya áll rendel-kezésre, ugyszinte egy fürdő medence is. A tisztelt közönség kényelme iránti tekintetből kényelmes négy-ülékes hintó közlekedik és pedig hétköznapiokon az „Unió” szállodától ki a Noába reggel 9 órakor és este 6 órakor, a Noából be reggel 7 órakor és dél-után 5 órakor; kocsibér személyenként 30 kr. Kelle-mes lakások a nyári időnyre ugyanott bérbe is adnak.

T a n ü g y.

Az „Iskola és Szülőház” című nevelés-oktatásügyi közlöny 6-dik száma megjelent. Tartalma a következő: „Egy gyermekbarát elmélkedései a csa-ládi nevelésről”, írta Bede Dániel, „Mi az oka annak, hogy a itteni gyermekek nyelvérzéke oly feltűnően fejletlen és mi módon lehetne e bajon segíteni?” (befejező közlemény) írta Geöcze Sarolta; „A ta-nyai és falusi iskolák és a gyümölcsenyésztés”, írta Zajzon Dénes; Tárca, Egészségügy, Egyesületi élet, Irodalom, Vegyesek. Helyszűke miatt ez alka-lommal a felsorolt cikkeknek bármily rövid ismerte-tésétől is — őszinte sajnálatunkra — el kellett álla-nunk.

A brassói állami alsófoku ipariskola-nak évről vizsgái f. hó 5. 6. 7. és 8-án fognak az állami elemi leányiskola Szent-János-utcai helyi-ségében megtartani a következő sorrenddel:

Csütörtökön, június 5-én este 7—9 óráig az előkészítő A. és D. osztály.

Pénteken, június 6-án este 7—9-ig az előkészítő E. és az I. osztály.

Szombaton, június 7-én este 7—9-ig az előké-szítő B. és C. osztály.

Vasárnap, június 8-án d. e. 9—11 óráig a II. A., II. B. és III. osztály vizsgái, mindenik külön tan-teremben.

A vizsgák alatt megtekinthetők lesznek a ta-nulók rajz- és írásbeli dolgozatai s vasárnap egész délelőtt megtekinthető a tanulók ipari készítményei-ből összeállított munkakiállítás.

Az érdeklődőket e vizsgákon szívesen látja az igazgatóság.

Brassói piaczi árak.

— Az első erdélyi bank jelentése. —

Brassó, 1890. június hó 3-án.

Román papírpénz	à 20 frank.	9-24	vétel 9-28	eladás
„ ezüstpénz	à 20 „	9-20	„	9-24 „
Napoleon d'or (aranypénz)	„	9-28	„	9-32 „
Török lira	„	10-50	„	10-55 „
Arany	„	5-48	„	5-52 „
Orosz papírrubel	„	1-35	„	1-36 „

Társzerkesztők:

Nagy-Küküllőmegye részéről: Horváth László (Segesvár.)
Kis-Küküllőm. részéről: Gyöngyössi István (D.-Szt.-Márton)
Felelős szerkesztő: Kis-Tétényi Walther Béla.
Laptulajdonos: Harmath Lajos.
Kiadó: Alexi könyvnyomdája.

HIRDETME NYEK.

Bőreladás.

A Scherg Frigyes csődtömegéhez tartozó 1158 drb. 10—14 kgr. súlyu talpbőr (I. Satz und II. Satz Terzen) közadónak Ó-Brassó 512 sz. a. börgyárában f. évi június 19-én d. e. 9 órakor nyilvános bírói árverezés útján a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett el fog adatni. Venni szándékozók kívánságára a fennebbi bőrkészlet részletekben 100—300 drb.-ból álló csomónként bocsátatik árverezés alá. Venni szándékozók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban az árverés kezdete előtt letenni. A bőrkészlet előlegesen megsejmelhető ügyvéd **Borosnyai Dániel** tömeggondnok közbenjöttével.

Ugyanakkor 40 zsáknyi „mirabolane“ (bőrszerző anyag) két ló és szekerek is el fognak árvereztetni. (167) 2—3

A legjobb
Brünni szöveteket
szállítja eredeti gyári áron a
SIEGEL-IMHOF
finomposztó-gyár Brünnben.

Egy elegáns
tavaszi vagy nyári férföltönyre
elég egy szelvény 3.10 méteres, azaz
4 bécsi rőf hosszúságban.

Egy szelvény ára:
→ 480 frt. közönséges →
→ 7-15 frt. finom →
→ 10-50 frt. finomabb →
→ 12-40 frt. legfinomabb →

valódi juhgyapjából.

Továbbá nagy választékban kaphatók: selyemmel átszőtt kamgarnok, felöltőkre való szövetek, Loden vadászok és turisták számára, Peruwien és Dosking posztók szalonöltönyöknél, előírás szerinti osztók hivatalnokok számára, mosható ezéna szövetek férfiak és gyermekek számára, valódi Piqué mellényszövetek, stb. stb.

Jó áruért s pontos szállításiért kezeség vállalatik. (57) 28-40

Minták ingyen s bér mentve.

Építetőknek fontos!

Van szerencsénk a t. cz. közönség tudomására hozni hogy mindennemű építészeti tervek elkészítését és az építészeti szakmához tartozó kérdések megoldását, továbbá építkezések, beton-munkálatok, vízlecsapolások, nedves falazatok száraz állapotban, vízvezetékek stb. stb. helyreállítását, a legjutányosabb árak és a kellő biztosíték adása mellett elvállalunk. Szolgálatunkat igénybe venni szándékozók, szíveskedjenek a buzasoron 558. sz. a. található építészeti irodánkhoz fordulni.

Ugyanitt első minőségű Portland és Roman cement kapható zsákokban a legjutányosabb árban.

(124) 6—6

Gärtner és Mazuchi.

Bátor vagyok a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy a

Kászoni főkúti borviz főraktárát
Doschoiu János és fia uraknál Brassóban

állítottam fel, a hol is úgy nagyban, mint kicsinyben mindig frissen található.

Teljes tisztelettel

Balási Lajos.

a kászoni borviz-forrás tulajdonosa.

2—2

BUDAI
Rákóczy
KESERUVIZ-FORRÁS

Ezen annyira kedvelt, eddig legjobbnak elismert gyógyhatású hajtószer, orvosi kitűnőségek által mint nélkülözhetetlen házi szer legjobbnak ajánlatik, különösen altásti bajoknál, vértörődés, aranyeres tüdővese- és scrophulosos bántalmaknál, hidegláz, köszvény, bőrkírtés, dugulás stb. ellen. Rákóczy frissen minden fűszer, ásványvíz-kereskedésben, a legtöbb gyógyszerár és gyógy-fűkereskedésben.

(112) 9—10

A forgalmi igazgatóság:
Losertestvérek. Budapest.

HIRDETÉSEK

felvételnek

a kiadó-hivatalban.

Eladó ház

A Színház-utczában 312. sz. a. fekvő telekrész (ev. ref. imaház) szabadkézből örök áron eladó, s ugyanott több nagy raktár Szent-Mihály-naptól kezdve kiadó.

(162) 2—3

Máriazelli gyomor cseppek
legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnak.

Védjegy.

egy: 40 Kr. kettős üveg 70 Kr. Központi szétküldési raktár: Brády Károly gyógyszerár Kemsier (Morvaország).

Óvás! A valódi Máriazelli gyomor cseppek sok féleképen utánzatnak s hamisítatnak, s ezért valódiak gyanánt csak azok fogadtassanak el, melyek üvege, egy vörös, s a fenti védjeggyel ellátott papírba van csomagolva, s melyek mellékelt használati utasításán az is fel van tüntetve, hogy az Kemsierben, Guzek H. könyvnyomdájában nyomtatott.

Máriazelli Labdacok.

A Keményezék és székrekedés ellen, évke óta legjobb hatásúnak bizonyult labdacok is, sokféle képen hamisítatnak, tehát ezek vételénél is vigyázni kell a fenti védjegyre s Brády Károly, Kemsieri gyógyszerár név alá írására, melyek minden eredeti dobozon láthatók. Egy doboz ára 20 Kr., egy tekercs 6 dobozzal 1 frt. A pénz előleges beküldése után, 1 tekercs 1 frt. 20 Kr., 2 tekercs 2 frt. 20 Kr., 3 tekercs 3 frt. 20 Kr. ért. csomagolás és postabér mentesen küldetik meg.

A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacok nem titkos szerek, a gyógyható, anyagalk-összetétele, minden használati utasításban fel van sorolva.

A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacok kaphatók

Valódi minőségben kapható: Brassóban Goos J. Kelemen F. a »Fehér teplotomb« cz., Hornung Gyula, Jekelius F., Schuster L. K., Obert G. H. és Kugler a Hygieához cz. gyógyszerárban; Fogarason Pildner, Hermann gyógyszerár; Hosszúfalun Jekelius Gusztáv gyógyszerár; Földvart Schneider Vilmos gyógytárban; Köhalmiban Melasz Ede és Wolff E. gyógyszerár; Seps-Szentgyörgyön Betegh Bálint és Barabás Ferencz gyógyszerárknél. (16) 20 43

(47) 13—26

Minden dohánytőzsdében és diszárutüzletben.

A legjobb szivarra-papír

a valódi

LE HOUBLON

FRANZÖSA GYÁRTMÁNY

TEV. ÉS HENRY-TÖL

CAWLEY ÉS HENRY-TÖL

PARISBAN

1899 - IKI PÁRI VILÁGKIÁLLÍTÁS EZÜST-ÉREM

Főraktár: KANITZ OTTÓ és társánál BECSBEN.

A „Noa” nyaralóhelyen
az „Eliseum” vendéglő-kert megnyitott.

Ugyanott kapható városi árak mellett ebéd bérletben vagy étlap szerint; hideg étek nagy választékban, kitűnő mismás, ó- és vörösborok, palaczkosor.

Továbbá egy jól berendezett *tekepálya* áll rendelkezésre, ugyszinte egy *fürdő-medence* is, a hozzá szükséges fehérnéművel.

A tisztelt közönség kényelme iránti tekintetből kényelmes négyülékes *hintó* közlekedik és pedig hétköznapiokon az „Unió” szállodától ki a Noába reggel 9 órakor és este 6 órakor, a Noából be reggel 7 órakor és délután 5 órakor; kocsibér személyenként 30 kr.

Kellemes lakások a nyári időnyre ugyanott bérbe is adatnak.

Szíves látogatást kér

tisztelettel

Schmidt A.